

magien, särskilt vid fruktbarhetsriter, är det möjligt, att runradsbildaren i Sraoshas risknippe förmodat en symbol av samma innebörd som björkrisets i den urgamla germanska folkmagien. (I nordnorden användes för övrigt björkris vid fruktbarhetsmagi än i dag.)

Emellertid kan omständigheten, att den 17:e runan fått ett namn, som är att fatta såsom en fruktsamhetssymbol, ha ett direkt samband med senantik bokstavsmagi. I det av mig funna Parismanuskriptet sammanställs den 17:e grekiska bokstaven ϱ (där av redan nämnt skäl den 16:e) med »fiskarna» (*ἰχθύες = ichthyes*). Åtskilligt talar för, att vi i detta fall kunna ha att göra med en rest av mycket gammal alfabet-tradition. I det semitiska alfabetet hade den 15:e bokstaven ett namn med betydelsen 'fisk' (hebr. *sāmāk*). Då av magisk-optisk hänsyn det ursprungligen runda tecknet, som i det grekiska alfabetet blev det 15:e (*o*), kombinerades med solen-ögat och därtill i ett mithraistiskt system den 16:e bokstaven blev tilldelad Mithra, kan beroende på platshänsyn den 17:e ha förbundits med fiskarna. Intet hindrar, att såväl bokstaven *o* som ϱ i fråga om sin mystiska innebörd haft förebild i det semitiska alfabetet, den förstnämnda i det tecken, som benämnes 'öga' ('*ajin*), den sistnämnda i det tecken, som kallas 'fisk' (*sāmāk*). Av flera skäl, som jag i tidigare skrifter utförligt framlagt, var fisken i Främre Asien en symbol för fruktsamhet. Den var t. ex. gudinnan Atargatis' heliga djur. I senantikens allmänna mystiska spekulation var fisken en symbol för den livsskapande fuktigheten. Av särskilt intresse är, att »Bundehesh» (kap. 21) upplyser om, att den persiska religionens »heliga skrift» (d. v. s. Avesta i sin äldsta ostympade redaktion) omtalat sjutton olika slag av fuktighet (växternas, flodernas, regnvattnets m. m.). Alla dessa fuktighetsarter sägas samverka för att åstadkomma växtkraft (vegetativ och animalisk). Här föreligger samma magiska grundåskådning som i den nordiska björkmagien. De båda symbolerna 'fisk' och 'lövträdsgren' ('björkkvist') avse ett och detsamma. Möjligt är, att Sraosha fått ett risknippe i sin hand, emedan hans tal var 17, växtkraftens tal.